

Francosko mero že davno imele Belgija, Nizozemska, Grška, Italija, Španjolska, Portugalska, Rumunjska, in slednjič leta 1872. tudi cela Nemška država. Zdaj se tudi v našem cesarstvu vpelje.

Kakor je že znano, je potrjen od cesarstva dotični zakon o metriški meri za zapadno polovico monarhije dne 23. srpana 1871. l., da se s početka tega leta poraba dopušča, leta 1876. pa brez ozira vpelje.

Zato je res že čas, da se tudi pri nas na vvedenje nove mere misli.

Ako pomislimo, da se naše ljudstvo te lahke enostavne sestave bode vendar težko priučilo, lahko si mislimo, koliko bo med njim nejevolje, ko se bode metriška mera počela sploh vpeljavati.

Odbor Zagrebškega gospodarskega društva je minolega leta deželno vlado na to okolnost pozorno storil ter jo prosil, naj bi za to skrbela, da se na deželne stroške osnuje popularna knjižnica, v kateri bi šolska mladež in drugo čitajoče ljudstvo o porabi nove mere se naučilo. Največ truda bo pri votli meri litra, hektolitra itd., zatem z novimi utezmi, grami in kilogrami itd. Te mere in uteze bi se morale za časa nakupiti, kar bi se posebno županijam naložiti moglo.

Zakon se gotovo ne more z malenkostmi pečati; kar se izpeljavanja zakona tiče, to je posel upravnih oblastij. Zato mislimo, da bi, ko imamo še 3 leta do pravega vvedenja metriške mere, prav dobro bilo, da se začne na delo iti z vpeljanjem nove mere, da bi se morda najprej počelo z vpeljavo votle mere, zatem vage in potem mere za dolgost. „Gosp. L.“

Premišljevanje o postavi,

da se nikomur ne sme odreči dovoljenje ženitve.

Po sedanji postavi morajo županije dovoljenje ženitve vsacemu dati, ako le delati more in si z delom kruh služiti. Nekateri naših deželnih poslancev so pred več leti krepko na noge stopili proti tej „svobodi“, al nič ni pomagalo!

Ako se premisli, da vsaka županija je dolžna preživiti svoje uboge, tedaj nastane vprašanje: odkodi vzeti toliko pomoči, ki je utegnejo potrebovati mnogi ubožanci? Večidel se sosedje sami komaj preživé in nimajo si s čem drugim pomagati. Da se tedaj berači preveč ne množijo po nepremišljenih ženitvah, utegnili bi izdatno ovirati takošne ženitve s tem, da se vsacemu takemu človeku, ki se hoče ženiti, naloži plačilo, primerni znesek v denarjih, ki naj bi se porabil za to, da se potrebna pohišta za revne sosesčane napravijo, kar pa čez ostane, jim za življenje obrača.

Po pameti ne more menda nihče takemu vedenju županij nasproten biti, ker nihče nima pravice, soseskam beračune v preskrbljenje vrivati.

Kaj pravite županije k temu nasvetu? *)

*) Natisnili smo ta članek, ki nam je došel od mislečega in skušenega rodoljuba, samo zato, ker kaže, kako beraške ženitve deželi presedajo, in to po pravici, ker se po tacih ženitvah od leta do leta množi soseskam beračunstvo (proletariat) in vse drugo zlo, ki izvira iz uboštva. Al tudi s pričujočim svetom si županije pomagati ne morejo, ker nasvetovano plačilo bila bi taksa ženitovanska, take takse pa županije pobirati ne smejo. In kako visoka morala bi taksa biti, da bi občini kaj izdala? Koliko neki bi bil v stanu plačati človek, ki se ženi le „na roko“ in „na hlače“?

Vred.

Misel, kako naj bi se hudodelci izdatno kaznovali.

Zdrav človek želi si svoje življenje prihraniti. To doseči skrbi za potrebno hrano, bodi-si to po poštenih ali nepoštenih potih. Poštenjak to preskrbi s pridnim delom, brezvestni lenuh pa po krivičnih potih, ki ga zapletó v hudodelstva in kazni. Žalibog, da te kazni po naših sedanjih postavah hudodelca, namesti ga plašiti in odvratači od hudodelstva, ga marveč vtrjujejo, naj v svojem vedenji napreduje, kajti one ga popolno preskrbé z zdravim stanovanjem, potrebno obleko in zadostno, celó obilno in dobro hrano.

Je li to kazen? — Nikdar!

Kakor skušnje kažejo, se najizdatnejše vkroti žival in najhujšo zver s stradežem. Tako je tudi edino mogoče, hudodelce po tej poti vkrotiti, v spoznanje jih navesti, da jim hudodelstva ne koristijo, temveč jim stanje hujšajo.

Res je, da tepež utegne na škodo biti zdravju in včasi človeka za delo nezmožnega napravi; toraj je prav, da se je opustil.

Mesto njega pa naj se kaznovancem odtegne vse, kar jim življenje neprijetno dela. Neprijetno stanovanje, nevšečna obleka, pičla hrana, zlasti stradež, moralo bi hudodelcem misel na hudo-bije jemati in jih na pot prav poštenega življenja napeljavati. Ako se sè stradežem to ne more doseči, zastonj je potem vse, hudodelec ostane vse svoje dni hudodelec; spaka v družbi človeški, ki ne zasluži družega, nego da se celi čas njenega življenja kam v zatišje odpravi.

Kazni ječe naj se poojstrujejo s postom, ker strad in glad napeljujeta tatú, roparja, ubojnika na premišljevanje, kako se za naprej teh napak ogibati, da ne pride več v tako zadrego.

Ako izstradani človek suh kot trska iz ječe spuščen med ljudi pride, bode se o pogledu njega britko delalo vsacemu in ga opominjalo, varovati se tega, kar človeku tako nadlogo nakoplje.

To bode pravo strašilo zoper hudodelstvo, ne pa, kakor je po sedanjih postavah, da hudodelce pitajo in jih še večkrat vprašajo: ali se nimajo nič pritožiji zoper jedí, kruh itd.?! Mi vprašamo one milostljive gospode: ali gredó katerikrat ubozega rokodelca, kmeta ali kakega družega poštenega človeka prašat, ki v veliko bolj nezdravih kotih stanuje in vživa nezdrave jedí: ali je zadovoljen s svojim stanovanjem, s svojo hrano? Al da bi se to zgodilo, nikoli še nismo slišali.

Naj bi to poslanci v državnem zboru prevdarili in v obravnavo spravili za prenarodbo kazenskih postav. Če bi liberalci kričali, da take kazni bile bi nečloveške, naj jim rekó, da sedanje prečloveške kazni peljejo h komunizmu in petroleju, ki sta že prav blizo.

Národne stvari.

Slovenci.

Po potnih spominkih spisal prof. Makušev.*)

Nikoli ne pozabim prve noči, ki sem jo preživel v Ljubljani!

*) Slavnoznani pisatelj Ruski prof. Makušev v Varšavi, potovaje lausko leto iz Venecije v Prago mudil se je nekoliko dni v Ljubljani. Vtisek vsega, kar je tu doživel, videl in slišal, bil mu je tolikošén, da prišedši v Prago je spomin na Ljubljano izročil Ruskemu „Viestniku“ pod naslovom „Slovenci“, iz katerega se je ta popis natisnil še v posebni brošurici. Obseg njen in način popisa zdel se nam je tako mikaven, da se menda ne motimo, ako mislimo, da bodo naši ljudje prevod „Slovencev“ v slovenski jezik